

OCHRANNÁ ORGANIZACE AUTORSKÁ – SDRUŽENÍ
AUTORŮ DĚL VÝTVARNÉHO UMĚNÍ, ARCHITEKTURY
A OBRAZOVÉ SLOŽKY AUDIOVIZUÁLNÍCH DĚL, Z.S.

110 00 PRAHA 1, NÁRODNÍ 973/41
WEB: [HTTP://WWW.OOAS.CZ](http://www.ooas.cz)
E-MAIL: INFO@OOAS.CZ
TEL: 224 934 406

Vážený pan
PhDr. Lubomír Zaorálek,
ministr kultury

Maltézské náměstí 471/1
118 00 Praha 1 – Malá Strana

Otevřený dopis

V Praze dne 19.11.2020

Vážený pane ministře,

v úctě k zodpovědné roli Vašeho úřadu při správě věcí veřejných na poli kulturním, avšak současně již i s nejvyšší úpěnlivostí, jíž jsme mocni, obracíme se na Vás, činíce tak formou namnoze zdvořilejší, nežli by odpovídalo skutečné míře našeho rozhořčení, s touto žádostí o Váš **neprodlený zásah a vyvození personální odpovědnosti za opakované soustavné selhávání** osob ovlivňujících chod **veřejnoprávní instituce – Národního filmového archivu (NFA) při správě a nakládání s kulturním dědictvím**, zejm. při konzervaci, restaurování a **zpřístupňování** samotného jádra tvořícího zlatý fond české kinematografie.

Nejčerstvější případ skandálního lapsu byl před odbornou i laickou veřejností velkolepě nasvícen, když dne 14. listopadu 2020 ve 20:15 odvysílala Česká televize dokumentární pořad „**Jiří Trnka - nalezený přítel**“ režisérů Joëla Fargese a Terezy Brdečkové. Za tímto dokumentem následoval ve 21:35 Trnkův loutkový film „**Bajaja**“. Jiří Trnka je jednou z největších osobností české kinematografie, jeho tvorba proslavila český film po celém světě. V rámci „Zlatého fondu české kinematografie“ patří Trnkovy filmy mezi ty nejcennější, na čemž se jistě všichni shodneme. Degradovaná podoba filmových materiálů předaných z NFA bezmocnému veřejnoprávnímu vysílateli, jejichž prostřednictvím byl Trnkův film „**Bajaja**“ odprezentován, však překračuje veškerá možná akceptovatelná kritéria! K projekci filmu „**Bajaja**“ byla evidentně použita velmi nekvalitní stará kopie, která nebyla pro potřeby vysílání nijak upravena. Jde bez nadsázky o facku do tváře českého národa, rodičů i jejich dětí, neboť tento film je důležitou součástí naší kulturní identity. Sám francouzský režisér Farges toto připomíná v uvozujícím dokumentárním filmu. Film Bajaja ovlivnil i mnohé diváky po celém světě. Kdo má za cíl fackovat národ v době, když prožívá koronavirové trauma? Tyto filmy, jakým film „**Bajaja**“ je, by měly nyní národ povzbudit, dodat mu sílu, radost, něhu i vzpomínku pohádkového příběhu či báje o chabrosti, cti a lásce k rodičům. Copak tyto hodnoty společně nesdílíme? Proč toto stále trpíte?

Mělo být v zájmu celého českého národa i Vás, pane ministře, jakožto dočasného voleného správce odpovědného občanům právě za kvalitní výkon veřejné správy v tomto resortu, nepoškozovat kulturu a kulturnost našeho regionu, který má dlouhodobě vysokou úroveň i v evropském měřítku, což někdy nutně znamená i činit nepopulární kroky, rozkrývat opakované nedobré výsledky práce a eventuální postranní zájmy představitelů státních institucí jmenovaných Vašimi předchůdci a vystavit jim účet za jejich spravování svěřených hodnot.

Poctiví filmaři jsou zostouzeni, když dnešní generaci diváků a občanů je základní korpus filmového dědictví (nejde pouze o jednotlivý film, ale dospěla jich již celá řada špatnou péčí, například i nekvalitním digitálním restaurátorským zásahem z ciziny, do takového degradujícího stavu) zpřístupňován způsobem znevažujícím hodnotu původního díla! Přitom stále u nás žijí v oboru činní fachmani, to jen některé státem

placené instituce o jejich aktivní práci a nepochlebující náročné připomínky nestojí. Některé státní instituce se před veřejností tváří, jako by ve zdejší domácí kultuře potřebná odborná kompetence vymizela a jako by jiné možnosti nebylo, nežli posílat české filmy digitalizovat a restaurovat do zahraničního, ze zcela odlišných kulturních kořenů a kontextů vzrostlého prostředí. Ale to jen schopní domácí filmoví restaurátoři s vlastní aktivní filmařskou zkušeností jsou opomíjeni, ne že by vůbec neexistovali...

Cožpak dnes už nikomu v NFA, obhajujícímu předváděnou „poezii rozpadu“, nevádí, že již nelze shlédnout film o Bajajovi, ale nanejvýš tak neautorizovanou deformovanou verzi původního díla, která má s předlohou snad „cosi“ společného? Digitální technologie nám dnes sice umožňuje, při kvalitní restaurátorské práci, vdechnout starým filmům nový život v jejich autentické, původní podobě. To by ale taková restaurátorská práce musela být vykonána korektními odbornými postupy a podle metodik, které opakovaně (nikoliv jen nahodile) dávají dobré výsledky (což není parametr na úrovni zbožného přání, nýbrž lze jej zcela exaktně osvědčit v procesu certifikace odbornou autoritou). Resp. to by někdo, jakožto veřejný zadavatel, musel od zhotovitelů dodržení takových postupů a metodik vyžadovat a v případě nekvalitního výstupu jejich nedodržení reklamovat. NFA, pokud víme, žádnou vlastní certifikovanou metodiku nikdy nevytvořil, nepředstavil, po zhotovitelích nepožadoval a výstupy ani nikdy nereklamoval. S postupem NFA zásadně a dlouhodobě nesouhlasí odborná veřejnost, která však není ministerstvem kultury dodnes vyslyšena. Dlouhodobě je kritizovaný rovněž fakt, že výzkumný tým Akademie múzických umění, který vypracoval a úspěšně mezinárodně certifikoval *Metodiky digitalizace národního filmového fondu metodou DRA*, nesmí tuto kvalitní metodiku používat. NFA stojí zarytě proti. Nedávno zesnulý režisér Jiří Menzel opakovaně žádal ministerstvo kultury, aby proti tomuto postupu, který poškozuje dobré jméno české kinematografie, zasáhl. Kameraman prof. Jaromír Šofr již třikrát prostřednictvím poslanců Parlamentu České republiky interpeloval u ministrů kultury a naposledy i u Vás pane ministře za změnu přístupu v této věci. Vždy kladl otázku, pro koho se filmy digitalizují, zda pro diváky, nebo pro malou hrstku archivářů, kteří popleteně vyžadují digitální zachování degradovaného stavu filmových kopií. A výsledky? Hrůza!!!

NFA začalo vyvážet české filmy, jejich originální negativy a referenční kopie do zahraničí, což končilo v případě kauzy maďarských laboratoří skandálními výsledky (to bylo předmětem odsouzení dokonce i ze strany Vaší ministerské expertní skupiny!), zmařením velkého množství finančních prostředků, avšak bez potrestání.

Nic se nezměnilo, jak je vidět, NFA dále prezentuje staré a rozpadlé kopie a český národ je fackován. Za co? Za to že platí ze svých daní tuto činnost pomatených historiků a nerozhodných předchozích ministrů?

My autoři audiovizuálních děl, shromáždění v Ochranné organizaci autorské – Sdružení autorů děl výtvarného umění, architektury a obrazové složky audiovizuálních děl, z.s., (OOA-S), my, kteří díky vlastní profesi máme zvláštní citlivost pro vizuální aspekty v umění, Vás vyzýváme: Probudte se prosím a zakročte! Toto je už opravdu příliš! Toto již není možné akceptovat! Není možné ani přijímat jakékoliv další výmluvy a tzv. „odborné“ archivářské názory. Archivář ani historik není restaurátor.

Právě nyní se bude opět vyvážet další český vynikající film **„Až přijde kocour“**, režiséra Vojtěcha Jasného a kameramana Jaroslava Kučery do zahraničí. Proč? Jde o nějaké skryté „penězotoky“? Jaké? Jde o výlet archivářů do Itálie? My máme v Praze vynikající digitalizační studio Universal Postproduction Partners (**UPP**), které má u odborné veřejnosti vysoký kredit, provedlo již několik digitalizací významných českých filmů na výbornou. Máme vynikající metodiku DRA, za kterou zaplatili daňoví poplatníci 52 mil korun. Máme vybudované referenční digitalizační pracoviště **Centrum poradenství a analytických služeb** na **Akademii múzických umění v Praze**, kde probíhá výzkum expertů a profesorů, odborné vzorkování a digitalizace metodou DRA, kterou toto pracoviště vyvinulo. Celou řadu filmů máme v CPAS AMU navzorkovánu funkční a certifikovanou metodou DRA, to se týká například také nyní mimo Českou republiku vyváženého filmu **„Až přijde kocour“**. Jsme na digitalizaci tohoto filmu připraveni a vzorky DRA by tuto digitalizaci výrazně zlevnily. To se opět nesmí? Jak dopadne porovnání navzorkovaného DRA filmu **„Až přijde kocour“** se zahraničním výsledkem? Zase krachem?

Vážený pane ministře, Vy s tímto postupem souhlasíte? Žádáme Vás abyste našel odvahu k nepopulárnímu kroku a zasáhl. Začínáme mít obavu, zda se vůbec v NFA filmy ještě odborně archivují.

S veškerou úctou

**Expertní skupina OOA-S pro digitalizaci
a restaurování Národního filmového fondu**

s plnou podporou

paní **Evy Štěpánkové**, ředitelky

**Ochranné organizace autorské – Sdružení
autorů děl výtvarného umění, architektury
a obrazové složky audiovizuálních děl, z.s.**